

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 сүл алтынны
ыйтан тахсар

№ 62 (5418)

1980 сүл. Ыам ыйын 22 күнэ
чэппизэр

Сыаната
2 харчы

Ыам ыйын 22-29 күннэриэр—
ЭЙЭ НЭДИЭЛЭТЭ

Аан дойду сана сэринипин күм-
талын туоратар, сэрии сэбин
сарбылар, тыганаанын сымна-
тынын бөбөргөтөр иһин охсууу
кэни, күүһүрэ турдун!

КИИИ АЙМАХ МОДУН ДЬУЛУУРА

Аан дойдута тыганаанын күүрүктүгө АХШ салайар эргимтэлэрэ ылар куретарын утары охсуууу күүһүрдэр түһунан Эйэ көмүскэли Аан дойдутаагы советын Ыгырымта уонна ону ейөөн Эйэ көмүскэли Советскай комитетин Сайбыллыаһына таластылар. Бу Ыгырымта Сайбыллыаһына кэниги кэниэ аан дойду балаһыаньытыгар өскөбөт сытырхайылартан дьиксиниһин уонна сэрэхтээх буолууну голору арыллар.

Эйэ дьикси буолааччылар өр сыллаах сыралаах үлэлэринэн ситиһилибит тыганаанын сымна-тымы акылаатын АХШ сэринтисейэр салайар эргимтэлэрэ хамсарга соруналлар. Кинилэр эйэлээхтик маллы оло-уу политикатын айгыратарга, аан дойдуну «уота суох сэри» саа-наады кэниэ төһүүрөгө, үүнэ-тэһинэ суох хо-луннарынан антисове-тизм күүттүүгө дьу-луһаллар. Ол түмүгэр билигин аан дойдутаагы быһы-майгы ордуу уу-турда, ону ааһан сы-тырхайда. Ол сытыр-хайы сэрии сэбин онго-

руунан үлүһүүү долгу-на улаатыттыттан, им-периалистическай дойду-лар байланный бюджет-тара үүнэ турууттан, НАТО дойдулара Ардаа Европаа америкаанскай ракеталары тарбатан туруорууларыттан, АХШ правительствотын буру-руйуунан советскай-аме-риканскай сымнаа-һылар мөлтөөһүнөртө-төн, албах кэпсэтинин түмүгэр иһин баттаммыт ОСВ-2 дуогабары рати-фикациялааһынын тохто-тууттан көстөр.

Империалистическай дойдулар салайар эргим-тэлэрин буруйуунан аан дойдутаагы быһы-май-гы сытырхайыта эйэ, демократия, националь-най босхолонуу бары күүстэрин иһингэр хол-боһуктаах эргимтэлэ күүһүнэн тыганаанын күүрүктөр саагыбары са-ралыгарга, «уота суох сэ-рии» кэнигэр төһүүү ту-хотторго соруу ту-руорда.

Эйэ көмүскэли Аан дойдутаагы советын Ыгырымтыгар уонна Эйэ көмүскэли Совет-скай комитетин Сайбы-быллыаһытыгар ологу-

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

Капитальной тутууга—тэтими, хаачыстыбаны

Оройуонга капитальной тутуу тэтими уонна хаачыстыбата билигин кордобул-ларга ирдиэхтээн эппиттээбэт, мөлтөх туруктаах. 1979 сыллаагы былааннар толоруллубатахтара, ситэриллэбэтэх ту-туу эбээн, уонсай суумата сүл, түмүгү-нэн 2955 тыһ. солк. тийбитэ. Ити бары-та бу дьолуунаах салаада болоромто ситэ-тэ сүөрүттэн, салаага уонна хонтуруул таһына намыһарыттан тахсар.

1980 сылга да киниэн баран балаһыан-һа көмөт. Бөдөрөөттөөр тэрилтэлэр сүл ааспыт ийдарыгар хаалыттан тах-сыга биллэр-көстөр хамсааһыны өтсөр-бүтүлэр. «Икутсельстрой» производст-веннай холбоһук тутар-тангар улааскага (начальник Сивцев Н. Н.) бастакы квар-талга баара-суора 145,8 тыһ. солк. үлэни төтөрдө. Манна үлэ тэрээһинэ мөлтөх, былааннаах объектар аңардарыгар үлэ сараламманка түрэр. Кыһыгыгы, сааскы ийдарга тутуу матырыйаалларын тийини кыалдыбаа. — Ойон пилететка бүтэһик сыдыгар тутуулааччылар харгына суох үлэ-дир усулуобуйалара тэриллэбэтэ. «Икут-полкострой» холбоһук тутар-тангар улаас-кага (начальник Плотников С. Н.) объек-тарын наадалаах тутуу матырыйааллары-нан, үлэһит иһинэн хаалчыбылканка хаал-ла. Ойон минне даһаны балаһыаньыа хо-нөрө үүстүгүрдэ.

Ордух эппиттэһинэ, дьиссиплиныэ суох быһыы совхозтар хаһаайыстыбаннай ымынан тутууларыгар салтанан тахса-турар. Бырайыах уонна смета докумуон-нара, үтэс курдук, биримэтигэр оһоһу-дубаттар. «Чурапчы» совхозтан ураты ха-һаайыстыбаларга тутууга аналаах бири-гөдхлэр бастайааннайдык үлэлэттилибэт-төр. Тутуу маймы советуонкааһыныга уонна тийинтэ сүл ахсыс биэр кыахтар ситэ туһанылыбаттар. Үтүс сирдэргэ ин-дэрималар үлэлэбэттөр. Сүл бастааки кнартылыгар Карл Маркс аатынан (дирек-тор Васильев Е. Е.) уонна Субуруускай аатынан (директор Вормов А. В.) сов-хозтарга биэр да солкуобайдаах тутуу үлэтэ ытыллыбата. Дьыала итинник ту-руктааһын үрдүнэн тыа хаһаайыстыба-тын производственной управлениета ту-туууу былааннааһыныга уонна быһааччы

тэрийинтэ совхозтар директордарыгар, ту-бааннаах специалистарыгар сонгоох кор-добулу туруорбат.

Билигин тутууну ытыгыга сазмай то-роостох көм кэлэ. Ой үрдүнэн бадарэст тэлэр тэрилтэлэргэ да, совхозтарга да капитальной тутуу тэтимиин тургататинга, хаачыстыбатын түһсүрүмүгэ бөчүмүнаах дьаһаллар ылылаа иликтөр. Быһыл уу-лаһаайыстыбаннай тутуулары ытыгыга, культурнай-технической үлэлэри толоруу-га «Икутмедиагострой» трест ПМЕ-ты (начальник Романов В. Н.) иһингэр эппиттээх сорууттар тураллар.

Оройуонга капитальной тутууну хаа-лыттан таһарар дьаһаллар туһатынан ССКП райкомун бэрэга аналаах уураагы ылымнааһыттан ыла биэр ыйга чугаһымы биримэ ааста эрээри тутар-тангар тэри-лталар, совхозтар салайааччылар, пар-тийнай тэрилтэлэр ити уураагы толоруу-га бөчүмүнаады өтсөрө иликтөр. Бу бөп-пуруоска былааннаах, солкуобайаан хонтуруоллуур туһааннаах государствен-най органнар эмнэ сөптөөх ороһууну өтсөрбөккө өлөрөллөр.

Капитальной тутуу курдук норуот ха-һаайыстыбатын тутууу салаатыгар итин-ник сымнаа иһиникитин тулуһулуон са-тамнат. Бөдөрөөттөөр тэрилтэлэр, сов-хозтар салаалталаара 1980 сүл былаанна-рын халбаһа суох толорууну, быһыл үлэ-дэ киллэриллэхтээх объектары бөдөх-төрүтүт туттарыны хаалчылар суһал дьаһаллары ылар, оттон туһааннаах пар-тийнай тэрилтэлэр ону быһааччы хонту-руоллуур өбөһүнэстээхтөр. Субу кунлар-га бары былааннаах объектарга үлэһит иһинэн толору сүүмүрдөөн, аттаран туру-руоһа, кинилэргэ чөпчү графиктары тирдирээх, тутуу хаамытын, хаалчы-стыбатын куннэте көрүүһэ, хонтуруол-луоһа. Бу дьыалада народнай контро-лердары, комсомольскай прожестористары ызынык тардыаха.

Оройуонга капитальной тутуу тэт-имиин тургататин, хаачыстыбатын түһсү-рүмү—хаһаайыстыбаннай салайааччылар, туһааннаах партийнай тэрилтэлэр улахан суолталаах үлэлэтиллибэт сорууттара.

Днепропетровскай дьаагы Н. Е. Ворошилов аатынан Улэ Кыһыл Знамяте ор-деннаах холбайы өтсөрө-лөөд сааларнай субуку-лэни хомуһууну килиминик механизациялааһыны ө-тсөрөтүгэр. Предприятие пла-тисетка саалааныаһыттан соруудагы таһынан 279 холбайы, 228 тирбэр мас-сыналары биэрде.

Снимокка: бэлэм боро-дуркусууны тыа сиргэр-мэтталар.

А. Запара фототы.
ССТА фотохрониката.

Окус пятилетка Юбилейдаах сүл вахтата

БЫЛААНЫН БАЛТАРАА БУК

ХОПТОҕО. Комсомол-ка Татьяна Родионова кыстык сэттэ ыйыттар 18 ынарыттан валовойунан 9049 кг үтүу ыан сору-даһын 3075 кг куоһарда, биэрдин фуражнай бынахтин ылар былааным 158,8 бырыһыан толордо.

Л. НАХСЫЛОВА.

Эдэрдэр көмөлөрө

Эрилик Эристинин аа-тынан совхоз кини

уһаайбатын комсомолет-тара уонна ыччаттара ааспыт баскыһааныада Бырыы сайылыыка тах-сан субуотунуукутааты-лар.

Кинилэр отучка буолан сүөсүһүттэр олорор дьик-лэрин кырыскалааты-лар, ис еттүн өрөмүөн-нээтилер, титини сага-лыы муосталаатылар, от-тук майы бэлэмнээтилер.

Субуотунуууу совхоз комсомольскай комите-тын секретара Алексан-дра Кузьмина салайда.

С. СЕРГЕЕВ.

Бастын маһаһыын

Оройуон киниһээри маһаһыаннар социали-стическай муоталаһы-ларыгар «Сельхозтехни-катаагы» бородукта ма-һаһына (сэбиадисей Платонова Л. Д.) бастаан иһэр.

Бу коллектив розогч-най табаар эргирин аас-пыт түөрт ыйлаагы бы-лааным 7,3 тыһ. солк. аһарда, аһардас мууе устарга мобилизацияга 27 тыһ. солк. араас боро-дуктааны атыылаата.

А. ГОГОЛЕВА.

ВАРШАВСКАЙ ДУОГАБАР ЮБИЛЕЙН ЧИЗЫГЭР

Ыам ыйын 19 күнү-гэр Москвада Варшав-скай дуогабар 25 сыла дуолуутугар аһаммыт үөрүүлээх муһыах буолла.

Муһыагы Варшав-скай дуогабар кыттыы-лаахтара госуударство-лар Холбоһуктаах Сө-бэлэниилээх Күүстэ-рин командующайа Советскай Союз Мар-шала В. Г. Куликов аста. Бу ыам ыйы-наады күннэргэ, дьэ-тэ кини, аан дойду общественноһын бол-домготун Варшавскай дуогабар кыттылаах-

тара государстволар Политическай Кон-сультативнай Коми-теттарын ыам ыйын 14—15 күннэрингэр Польша Народнай Рес-публикатын етолипа-тыгар буолан ааспыт сүбэ муһыаһын тү-мүктэрэ тардаллар. Ки-ни бырааттымы дойду-лар Европада куттал суох буолуутун бөдөр-гөтөр уонна биергэ үлэлээһини сайынаа-рар иһин, бары бүт-түүн эйэ, норуоттар конүллэрин уонна ту-тулута суох буолуула-рын иһин, аан дойду-

таады тыганаанын сымнаттар, сэбэлэни-нэн үлүһүүүүу тох-тоттор уонна сэбиэ-тинини эһэр иһин ох-суһууну салгыырга дьирин бэринкэлээхтэ-рин уонна биэз быһаа-рыныылаахтарын са-на көстүүтүнэн буол-ла.

Варшавскай дуогабар тэрилтэтин 25 сыла туолуутун туһунан да-кылааты Холбоһуктаах Сөбэлэниилээх Күүе-тэр штабтарын началь-ныга армия генерала А. И. Грибков өтсөрдө. (ССТА).

Ү л э ү ө р ү ү т э

дьялааччылар. Наташа онук кини буолбатах. Ленин комсо-молун чилимэ эппит ты-лын эһирэппэт, туруо-руммут сыалын сүтө-пккэ туораабат. Дьэ ити да иһин эдэр ызынык-сыт хейини-үйэ талык-ылбыт идэтин балаһча баһыллан. Ленинскай юбилейи үтүу ылыыга соруудаһын лаппа куоһа-ран көрүстэ. Кини са-һынны ыйдарга өссө үчүгөйдик үлэлэниргэ, коллективин өрө тар-дыһарга үтүөһүн баа-лаах.

И. ЛЕБЕДЕВ
сүрүуууга уонна
фототы.

Советской шүүх НАКАЗТАРГА УРАТЫ ЭППИЭТТЭЭХТИК СЫҢЫАННАҢЫАХХА

Былбардааччылар бэйлэрин депутаттарыгар накартары биригдээр үлэнттөр государстваны салалыга быһаччы кыттыларын хаачыбар, хаһаайыстыбанын уонна культурнай туууга Советтар уонна киһилэр депутаттарын сабыдальларын улаатыннаар сүнгэн суолталаах. Ол эрөөр накартар мээне хаалларыллыбат, үлэнттөр баа санааларын, киһилэр дьулуурдарын быһытынан хайаан да олоххо киирэр эрэ буолан итинник суолталаналлар.

Билиги оройуонмутугар, хомойуох иһин, накартары олоххо киллэрингэ бөдөн итэстэр бааллар. Ааспыт быһырылаах сельскэй Советтарга 180 наказ толорууга ылыллыбыттан 120-та олоххо киирбитэ. Оттон оройуон Советыгар 98 этигэтин толорууга 34-дэ эрэ ылыллыбыта уонна баара-суога 18-һа олоххо киллэриллибитэ. Бахсы Толосунгар уонна Мырылаада сельскэй Культура дьаһаара, Хайахсыт участковый баһыһагытар уонна итигэр система үлэс киллэриллиһилэр, Амма орто оскуолатыгар капитальной өрөмүөн ытылыныа, Чакырга итиннэ Арыйлаахха радио, телефон линиялара өрөмүөннэһилэр, о. д. а. Оттон толоруллубакка хаалбыттар ортолорутар Субуруускай аатынан совхозка Хатылыга 400 сүөһү киирэр хотонун, Хомустаахха уонна Ынах Күөлүгөр тикиттери, Чурапчы сэлэһиньэтигэр ардаа баска маһаһын, Одьулуунга орто оскуола, Килэһигэ дөһөд, Болутурга почта отделениетын дьаһаары, Эрилик Эристини аатынан совхозка бурдук ыскалаатын, Чурапчы орто оскуолатыгар киһи-позмунт котельнайы тууу, Кыстык Кугда кулуубугар капитальной өрөмүөнү ытыты, ДЭУ территориятыгар радио линиятын тардыы, о. д. а. боччумнаах үлэлэр бааллар. Толорууга ылыллыбыт ити накартар булгуч-

чу олоххо киллэриллиэхтээхтөр. Ол билигини, XVII ытырыылаах, олохтоох Советтар мүчүрүү-бэт эбээһинэстэрэ.

Былбылы былбарлар иһиллэринэ оройуон Советыгар уонна сельсоветтарга туруоруллубут 385 депутатка кандидаттары кытта көрсүһүүлэр 11274 былбардааччыны хабаан ытыллыбыттар, 1162 киһи тыл аһыта. Сельсоветтар өнү киирбит 336 этигэри сийлини үлэнттэр итиннэ 201 этигини толорууга ылыллар. Оттон райсовет депутаттарыгар 107 этиг киирбиттэн толорууга 73 наказ ылыллына. Со-рох акиаастаммыт этигэр дьаһа ылыллыгытар туһааннаах тэриэлдэргэ бөрилиннэлэр.

Көстөрүн курдук, ааспыт ытырыылаах олохтоох Советтартан хаалбыттардыын толоруллубут накартар албохтор уонна боччумнаахтар, Советтар исполкомнарыттан, бастайааннай комиссиалартан, депутаттартан, дуоһунастаах дьоннортон элбэх түбүгү эрийлэлэр. Ол иһин накартар уруксу өттүгэр тобо туолбакка хаалыта-лабыттарын түмөн көрөр наадалаах.

Бастатан туран, былбардааччылар накартарын көрүү уонна толоруу бэрээдэгин туһунан былбарылаа ыйылларын, депутаттары кытары көрсүһүүгэ үлэнттөр киллэрэр боччумнаах, общественнай суолталаах этигэлэр мунньах кыттылаахтарынан киһигири дүүллэһиллэх уонна күүс астааһыныа былбарылаан боротукуолга накар былбытынан суруллубут тустаахтар. Ааспыт өттүгөр ити бэрээдэктэ туһулулубат өтө накартар биригдэлээн дьон тус бэйэлэрин эрэ санааларын этигэлэриттэн сүүмэрдэнэллэр. Ол түгүгэр толоруу сааана сорук накартар быстах, күнөөсү суолталаах буолан хаалаллар, атыттар көрүүт хаһаайыстыбатын былааныгар сеп түбэһиспэккэ, үп-харчы өттүнэн кыаллыбаттара эбэтэр сорохтор хатылаһан ха-

лаллар. Калар өттүгөр сельсоветтар исполкомна-ра накартары биригд бэрээдэгин халбага суох туһуууну хааччылаах, накартары бары өттүнэн үлэнттэх тустаахтар.

Иккиһинэн, дьаһа хас биригд депутат, хас биригд дуоһунастаах киһи үлэнттэр этигэлэриттэр хайдах сыһыанна-һарыттан тутулуктаах. Олохтоох Совет толоруу-га ылбыт накарта киһи хабар территориятыгар сөкүөн күүһэ күүстөх, ону туһааннаах совхоз, тэриэлэ ведомственной бас бэринигиттэн ту-тулуга суох булгучу то-лоруохтаах. Ол буол-лаагына сельсоветтар ис-полкомнара, бастайааннай комиссиалар, депутаттар күннэте хонтуруулу олох-тоһуунарыттан, молу-йууларыттан тутулук-таах. Ити иһин сессия-ларга, исполкомнар, бас-тайааннай комиссиалар мунньахтарыгар дуоһу-настаах дьон өтсүөт-тын, информацияларын истинни, депутаткай за-простары киһигири туһа-ныахха.

Түмүктээн эттэххэ, былбардааччылар накар-тарыгар ким барыта ура-ты эппиэттээхтик сы-һыаннаһар былбыты-майгытын үскэтин би-һиги дьонун суолталаах сорукарбытыттан бири-дэстэрэ.

И. ВАСИЛЬЕВ,
райсовет исполкома
секретара.

Синимектарга: трибулада—Вера Ефремова; митинг саалатыгар.

Эйэ нэдиэлэтэ Киһи аймах модун дьулуура

(Бүтүүтэ. Итиннэ
1 стр. көр).

ран БЫҢЫЛ БИМ
ЫҢЫН 22 КҮНҮТТЭН 29
КҮНҮТӨР ДИЭН РАС-
ПУБЛИКАҒА, ОЛ ИҢ-
ГЭР ОРОЙУОННА ЭЙЭ
НЭДИЭЛЭТЭ БЫТЫЛ-
ЛАР. Нэдиэлэ устатыгар
бары үлэ коллективтары-
гар, оскуолаһага өйөһи
көмүскээччилэр митин-
һэрин ытыллырга, Эйэ
фондатын суолтатын,
сыйалы-соруун киһигири
өйдөгөргө, ити фондара
үбү киллэрингэ маасца-
бай субьютуньуктары
тэрийтиргэ, онтон да
атын үбү хомуйар дьа-
һаллары көбүлүүргэ сү-
бөлөннө.

Билигин оройуонмут
үлэнттэрэ ааспыт сыл-
ларга Эйэ көмүскэли
үбүлэһингэ активнай-
дык кыттыбыттар, дьэ

аһаардаа быһырыы 10700
сөкүөлүбайтан ордуқ үбү
киллэригиттэр. Бу дьаһа-
лаа ордуқ тэрээһиннээх-
тик Эрилик Эристини
аатынан совхоз, оро-
йуоннаады баһыһа,
олох-дьяһах комбинатын,
интернат-оскуола, Дирик
уонна Бахсы орто оскуо-
лаһарын коллективтара
кыттыбыттар. Бу үтүө
кэскиллээх үлэ быһыл
салты ытыллыахтаах.

Эйэ нэдиэлэтэ ыам
ыйн 29 күнүгөр, чэп-
һэргэ, «Аан дөйдутаабы
баһаһаһа билигини
ууслуобуйатыгар Эйэ
иһин охсунар күүстэр
хамсааһыннара» дьэ

темада биригд полит-күнү
ытытынан түмүктэһилэр.
Бу сүнгэн политиче-
кай суолталаах дьаһа-
лаах олохтоһунга, Эйэ фон-
датыгар үбү киллэри-
гэ сирэй эппиэтинэһи
үлэ коллективтарын са-
лайаччылар, партияны,
профсоюзнай уонна ком-
сомольскэй тэриэлдэр
сүгэллэр. Оройуон са-
моственноһа Эйэ нэди-
элэтигэр активнайдык
кыттарыгар саарбаралам-
мат.

В. НЕУСТРОЕВ,
Эйэ фондатын
оройуоннаады
комиссиатын
председателэ.

БИРИ САНААЛАНЫ

Олох-дьяһах комбина-
тын иккэһэргэ сыйаар үлэ
күнүн бүтүүтүгөр элбөх
киһи муһуна.

Эйэни көмүскээһингэ
аналлаах митини пар-
тиянай тэриэлэ секретары
солбуйааччы Е. П.
Ноговицына аста.

Оройуонна Эйэ нэди-
элэти кытар туһунан
иһитиннэриини ССКП
райкомун представителэ
И. И. Яковлев онордо.
Киһи АХШ салайар эр-
гителарын дьаһыла-
рынан киһигири биригд-
эһаан дөйдута тыһааһы-
ны күүрүстүгэ, сөбүлэһи-
нэн үлүһүкүтэ сорууу-
лар сытырыһыттары-
нан сөбүлэстээн Эйэ диэки
буолааччылар хамсаа-
һыннара хаһааньытаа-
дар да киһигири дьаһаһы-

намыһатын көпсөөтө.
Итинтэн салгыы араатар
ыам ыйн 22—29 күннэ-
ригэр ытыллылар Эйэ нэ-
диэлэтин сыйалы-сору-
ун коллектив үлэнттэ-
ригэр сийлини билиһин-
нэрдэ.

Митингэ бастаһынан
тыл эппит дьахталлар
советтарын председате-
лэ таһас кырыһааччы
А. П. Иванова, Эйэ өс-
төөхтөрө киһи аймахха,
киһи кэскилигэр онорор
Ыар буруйдарын, сэрин-
нэн иригириндэрин уор-
даахтык бырачыасты-
рын уонна билигин пар-
тияны, Советскэй пра-
вительство ленинскэй
эйэлээх политикаларын
итиитик өйүүрүн биллэ-
рэн туран, Эйэ нэдиэлэ-
тигэр активнайдык кыт-
тарга, Эйэ фондугар бири-

күннээх хамнаһы кил-
лэргэ комбинат бары
үлэнттэрини ыһырдэ.
Итиннэ өйөһөн иккэһэһэ
М. П. Ефимова, комсо-
мольскэй комитет чилиэ-
нэ эдэр рабочай Вера
Ефремова тыл этилэр.

Мунньах кыттылаах-
тара Эйэ нэдиэлэтин ы-
тытыны биригд санаанан
биһирээтигэр уонна бу
сүнгэн суолталаах по-
литическай дьаһалга ак-
тивнайдык кыттарга уу-
раах ылыһылар. Ком-
бинат үлэнттэрэ, Эйэ
иһин охсунуааччылар мо-
дун хамсааһыннарыгар
кыттан туран, аан дөй-
дута Эйэ дьаһалга туру-
гурамын туһугар бэйэ-
рин биригд күннээх хам-
наастарын биһиргэ бы-
һаардылар уонна бу ба-
чымы өйүүлэригэр
оройуон бары үлэнттэ-
рин ыһырддылар.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

УРУТ СУРУЛЛУБУККА ЭРГИЛЛЭН БИЛИГИН ДА БЭЛЭМЭ СУОХТАР

кыһаас болдьоххо, үчү-
гэй хаачыстыбаахтык
ытытарга өссө да ситэ бө-
лөмө суох олоһоллор.
Биллэн турар, хаһыат
суруйуодуттан ааспыт
көмүтэ сорох үлэлэр ы-
тыһыһылар, ол эрөөри
итэбэс-быһаһас билигин
даһаны элбэх.

Ыһыһа араас маар-
налаах 14 трактор үлэ-
лигэһэһиттэн түөрдө-
бисһэ өссө даһаны баа-
һыһаа таһсар кыһаһара
суох, ол иһигэр иһиги
К-700 трактортан бири-
дэрэ. Өрөмүөн тоһо үчү-
гэй хаачыстыбаахтык
ытыллыбыта өссө бил-
либэт. Уруксу курдук,

үлэһэ таһсан иһэн саа-
халаны баар буолла-
рына даһаны көтүлө.

Тракторнай агрегаттар-
га үлэһигири механизатор-
дар, чуолаан принцип-
циктер, сорохторо өссө
да быһаарылла иһиллэр.
Отделениеһа сизмэ ту-
рута бөрт мөлгөх. Тий-
һиммэт-түгэммэт түбэл-
тэ да таһсан сеп. Оттон
сизмэ хаачыстыбатын
чааһа көрдөбүлгэ ыраа-
һынан иһинээтэбэт.
Эһиниги сизмэ куулам-
мыһа, бааһыһаларга
кыһаан чугаһаһылы-
баһа сытар. Угэс кур-
дук, хойутаабыт ыһы-
бэрт ыһымыһа ытыл-

лыахтаах. Оттон би-
лигин ыскалааһа сытар
сизмэһи Вабада, Иһиги-
тэ бааһыһаларыгар ха-
лаан уута быспыт сирдэ-
рин хайдах туораталла-
ра эһитэ буолла?

Совхоз манна 3000 ква-
дратнай метр нэһнээх
теплицалаах, онно өбү-
суу үүнүрүһөһтөх. Ба-
лэмийини үлэлэр эрдэ
садаламмыт курдук эрээ-
ригэр билигин даһаны
элбөх итэбэстөх эбиттэр.
Теплица алта тыһаһыттан
биһиги курдуга пленка
төһүбэһэ сабыллыбаһа
тулар. 15 тыһ устуука
расада бэлэмнээһөһтө-
һиттэн билигин 10 тыһ.

устуука эрэ баар.

Уопсайынан, хатылы-
лар быһыл даһаны тоу-
рахтаах культуралар
ыһыһыларын эрийиллэрин
курдук кыһаас болдьох-
хо, үрдүк агрономиче-
скай таһымна ытылалара
ыраахаттардаах курдук.
Өссө манна 70 гектарга
көртүөнүһү олордубуһо-
таах. Онно, уруккул-
ларын курдук, көтүмөһтик
сыһааннаһаһтарына, са-
һыһын үүнүүнү үчүгэй-
дик көрбөтөһтөртүһэ-ха-
райбатаһтарына быһыл
даһаны быһааннаһыт
үүнүүнү ытылалара уус-
тук буолуо.

Оттон өбүрүөт астары-

гар пятилетка ааспыт
сылларыгар бу отделение
иһтээх иһэр. Быһыһы
да быһаан кырата суох.
Оһон өбүрүөтчүттэр тү-
мүктөһөһиннээх сыһа
теплица хас биригд
квадратнай метриттэн 8-
9 кг үүнүүнү ылар туһу-
гар тиритэ--хорута үлэ-
лээтөһтэһинэ саһанар.

Хатылылар итэбэстэ-
га, быһаарыһа наһаа
үөрөһмүт дьон, Ол да
иһин буоһуо, ыһыһа бө-
лөһөһини туругар ы-
тыллыбыт рейдэ түмүгү-
нэн эрчимнээх арай дьа-
һалы ылбаһа, субу са-
һаһаһаһы тулар улаһан
суолталаах хаһаайысты-
баный хампааньыны
үчүгэй бөлөһө суох көр-
сөн эрэллэр.

Билигин хаһыапныт
мууе устар 29 күннээһи
нүөмэригэр «Ыһтарбыт-
тар» дьэи төбөһөһө рей-
дэ матырыһаала бөһөт-
төһитэ. Онно Субуруу-
скай аатынан совхозка
саһамай киһигири ыһыһаах
Хатылы отделениеһа
сааскы ыһыһа бөлөһөһи-
ннээх быһаарыһы та-
һаарбытын туһунан су-
руллубута.

Оттон ыла биригд ыһа
чугаһаһар биригдэ аас-
та. Сааскы хонуу үлэлэ-
рэ күргүөһинээхтик ы-
тыллар күннэһэ үүмүт-
тэрэ баһаһа буолла
эрэри күн-дьыл усуһуо-
буһалара мөһөһдөннэр
бааһыһаларга таһсан
болдьоһо баһаһаһа дьэ-
ри тардыллан кэллэ.

Ол да үрдүнэн хаты-
лылар ыһы үлэлэрин

ҮҮННЭ КӨРДӨРҮҮЛЭРБИТ ТОҮО НАМТААТЫЛАР

(Ыам ыйын 13—19 күннэринээҕи туругунан)

Совхозтар, отделениялар	Фур. ынах	Манар ынах	Күннээби валов, үүт (ц)		Күннээби үүт (1 ынах- ка кг)		Күннээ түг- тарар үүт (ц)	То- рөөб. ынах	Салт. милл
			1979 с.	1980 с.	ф/ы	м/ы.			
Карл Маркс	2341	1783	93,5	83,7	3,5	4,6	51,1	1423	847
Одзулуун	604	355	25,0	22,0	9,6	6,1	15,2	240	241
Болугур	478	392	22,5	25,5	5,3	6,5	18,0	380	189
Мугудай	650	626	20,0	19,4	2,9	3,0	12,9	431	273
Вахсы	609	410	17,0	16,8	2,7	4,0	5,0	372	144
Субуруускай	1361	678	34,8	38,9	2,8	5,7	17,5	628	595
Хатылы	385	188	4,6	12,4	4,0	6,5	5,0	188	202
Болтоно	459	220	18,0	10,5	2,2	4,7	—	178	218
Соловьев	517	270	12,0	16,0	3,1	5,9	12,5	260	180
Эрлик Эриетини	1954	1494	93,8	78,1	4,0	4,9	63,0	1340	703
Хонгоро	552	380	28,1	19,0	3,4	4,9	18,0	388	176
Хадаар	481	410	25,1	20,0	4,2	4,9	16,5	340	148
Хайахсыр	459	348	18,6	21,8	4,7	4,8	16,5	291	125
Чакыр	462	345	22,0	17,3	3,7	5,0	12,0	341	260
«Чурагчы»	1390	692	39,7	37,8	2,7	5,4	17,0	610	473
Сылап	745	392	20,0	19,0	2,5	6,2	5,0	303	273
Кыгаанак	325	170	8,5	8,0	2,4	4,7	6,0	154	155
Арымылаах	320	220	11,2	10,8	3,3	4,9	6,1	153	47
Оройуон үрдүнөн	7046	4647	251,6	238,5	3,4	5,1	148,6	3999	2618
1979 сылга	7143	4292			3,1	5,2	166,2	3627	2549

КӨӨСӨРҮН нурдун, оройдун савдсагарыг бар күүмэ үүтү аяловой билим кээмэйэ албыастаар ити ичинээги нэбэллэттөөр 3,2 центнерин аччаата, ордук улааһын үккүү Эрихис Эристанн ааһанан савдоска таһаарыллына. Бары таһаарыстыылаар 1979 сыл түбүккээх кэбээлэгинээри савдорууларин уопсайы 23,1 центнеринэн хантатталар. Оттон быйыл былырынныгытаарар кыһа төрөлүкэ лаппа албыт, кыла савдаланарыттан 37,2 кыһырт ордук кылааһынна.

Манамын властан таламы,
туоо зайнам шинны, ман-
нык сүүлүнү көрүүнү-за-
рабимны, ордук эбиш ака-
тымны мөлтөкүттөн, үтү-
үлүмдө көрдөбүлү ма-
нанымтан тагыста. Кара
Маркэ эатикан совет
Ойруулунаазы ронка Му-
рдайддаагы отделениела-
ын сүрүн фермаларын,
Эрилик Эристиин Хадаа-
ым, Сребурурской Хаты-
ыгын ронка Болотонги
жаскы талаан урга ыла
малдыбыта үтүү кабын-
га эмиз огусти.

Ордук харахан баян-
хайнаа хаммыт үтүг-
сүбдэстөөдө гуттарына
өскөзтө. Бам ийим бас-
акы апарылар соеозго,
Окумуон билимгынан
аара-сура 1142 центнер
үтү (ыдаары булаан 21
ырылманын) атылаасты-
ар. Үтү табаарынака оро-
уон түдүнэн кэмннн
адилалар ити миннээр-
дөөр 6,7 бырылманын
ааста уюна 62,3 быры-
лманын эрэ тымнаста. О-
он субуруускайдар мабыт
үттэрин 45,9 бырылманын,
«Урапын» соеоз
4,8 бырылманын эрэ түт-
төрбүлэр. Уонсайман,
эиннн адилалар күннэ
үтү гуттарын ити минн-
дөөрүттөөр 18,4 центнери-
н, аастыт сым түһаан-
на кэмннээр 17,6 цент-
нерин арыдаата.

Государственным катта аз
панжа тобо ити курдук
дус халлаибит? Баста-
ыттынан, утту ороскуот-
аппим уусу отделеинелар-
ы билигин дараки берээ-
ктэнэ илин, ыырайаа

шүлдэний олзе элбэх. Икк
хүнэн, талаан ууга мого
дээн үүг кыайан талал
бөхкө, онко обин мизест,
туга кыайан астаммак
буурту буолуута, кабыу
на сүэт ороскооттананы
элбээтэ. Срол-ице соро
сирдэрээ өтөр кокоро-би
либэт. Онон советтар с
лааталара мамжит үүг
буурту оморбокко тул
астаан—сүөгүддээн, ары
лаан шэллэрэ маада. Би
газ кэмизэри ыарататта
тап тэптерэк мамжит үүг
туһата сүэт ороскуо
таалым, алыгым-хуууту
таһаарылма сүөхтээ.
Итиннээта буруйбазэга
сөхтөө моральный уопи
материальнай эппиэки
тардмалаан ыйыттыттар.

Кистык бүтөнлүк ийн
гар ыназ сүөлүнү көрүү
зорайым, ахатым үгү
сирдээр билээрлик жө
төтүлүмө. Ол оңсугура
мам ийн икки декад
тыгар соалотарга 116 сү
лү, ол ийнэр 49 нымр
көккүмөт өлө.

Ордук эннэтэ сүөх ба-
лым «Турааччы» састаах
(директор Аммасов Н. Н.)
уулаабынай зоотехник
Ликовас С. Н.) табыста.
Манна «нарда»-ым ийи-
гэр уктанан баран 80-ч
сүөх, ол иһигэр 30-ч
нырэй оттон ала. Сүөх
сүөх элбэх хоромнуу (40-ч
тобо, ол иһигэр 15 ны-
рэй) Сылга отделеһиет
гэр таһарылымна. Ыл-
лаң тууар, бу чагы сү-
һилин үөрэтүллээн, тө-
һааһааһтарга дьаһа-
лыллыаһа мада.

Конкырэн өлүү аасты
подизлаа Эрлик Эрм
тиникте уонка Субуруу
койа эмиэ сарыан та
дьарылынна.

Кистыг тундугаара
сөөхү мичирэнгэ тахса
ра чухалхан эрэр. О
эрээри билигин дагана
күн-была итийэ, күөх ба
да илимийн сөөхүү х
тонго түлпакка, биш
алаалакка тахырба уу
руу тахаарылма сөөд
таат. Бэдэлэритэр наһа
мбобы илимин итими
дасаммыг сорот сала
йааччылар общественна
жааайцстыбар улаган
огсулуу өгөрдулар. О
агыттарга урум буолуо.

тгад. Оном хаалбыг с
най өмнөтгээд, ордо
сэрэлтээх мэдээллээр с
атсын хангамж эр бү
банк, нэгдэл сулхуу ам
хөрүүнү-тараймны, эб
агатыныг нэгдэллээт
тариймээд. Сулхуу с
тахааран барам субу а
йаг хүннээр була тү
рер, өлөрөр, бородуукус
ны ылымны ачтарар
руу өгөрүүдэ тэгнээд

Ынагы саптарым уон
искусствениккэй симмэлээн
көннүккэй мэдимэлэрэ сиз
суох молотоот, баара-су
ра 117 ынат саптарым
на, 90 ынат искусств
найдык симмэлээнэ. 17
рөнчүм советэс ити көм
11 эрэ, эриликтер 42 а
ынагы саптардылар. Уо
сайыммак даваны, бу ү
сала сабаланыарыттан за
лаан илэр, график 88 б
рыкыан эрэ толорулунн
Ылм ийыгар 1510 ын
саптарымалыктаах уон
симмэлээнкээтээх этэ. О
гон ааспыт икки декада
на баара-суора 565 ын
саптарымалына. Советтэ
суола-иис сэрэуууан сиз
кыайан таһаалыбатыгы
сигэнэллэр. Симмэни ү
түү тоно-тоно еерган
таһар буолаа. Оком ыла
тута туһанан илүүккэй за
чийынатта. Советтар т
нааннаат специалистер
бирисдэбирдэрэ, ферм
лар старшайдара ынагы
буобатыгыа бааромтолору
күүһүрдэллэрэ, малны
сыттар уонна оссөмөно
ттар үлэстэрин күнүстэ то
турбулуктуулара эрэбиллэ

Сүүлүк мистамын тарап
кинээзатик түмүктүүр
жаагчылар сарга совго
тар салааталара, специ
листика бу күүнөсө с
дымлыктары болгонмээли
көрүлүбүт үзөлөрү с
түрөр, көчүрөт ийбаре
тар сүүлүк турар тиги
терин, буюп олоор д
лөрүн үчүзөй таагчыс
балаатик өрөмүннөгө
сидым устата ыакым
эбин алатыны бысак
гүрийөр-дөөкөлөрү м
түстөзгүр.

П. ИННОКЕНТЬЕВ,
тың хаһаайыстыбатын
упраалыкетын
кылабынай
зоотехника.

Афанасий Монастырьев
Өлөхүмүздөгү тыя таһаа-
дымдардын механизация-
лашкын техникаларын бүт-
рөн баран ааспыт сук ку-
лунтук «Сельхозтехника»
жолбулун өрмүн-
нүүр мастерскойлар сар-
дардыр.

— Эдэр коммунист А. Монастырева бидеңи коллективныт бичир бастыңг рабочада, үгүстөргөз холобур булар киңи,—дизең тайзыңг холбокук управлющада Е. А. Борисов.

Бу хүннэргэ сассардар
от хомуурдасар туттуллар
гедиканы өрмүөннүүл-
лэр.

Снимокка: А. Монасты-
рес үзэгцээр.

П. Оконешников фототз.

П. Оконешников фототз.

● Суруйааччы угут дьбыл туһунан

Халдъайыттан халдъайыга — халаан уута

ЧУРАЛЧЫ курдук к
раайытынан өс ном
дор кирибит, уос туй
луга буолбут атын ор
йуон, бука, суога буолу
Өрдөөбүтэ, студент э
дэххэ, өнг дойдуга
бииргэ үөрэнэр оолорб
бийигиэни, Чурапчы ы
чаттарын, хаадылаа
«Дорсоор, эһиэхэ ыстана
уу үс солкуобай үһү дү
дизин мыйтан кыһыталл
ра. Онно хайыан ба
рай—арыт алы гын
күлэн-сонньоон, арыт ол
абатынан тыл аахс
аһарыллара. Ол эрэ
ол оруннаах кэпсээн з
да, олус омууннааҕа: ор
йуон кинигэр атын си
тэн тиэллэн кэлбит у
кырдык да, атыылана
Сыһанга, биллэн тура
халымыр буолууда ди

Оттон 40-ус сыйлар билигин туолан томтой турар Чурапчы күөлү ута оппекко, онгойо уола кубарыша кууран, тургынан көрөн самолеттун хэр хонуута, ат ыттарлар хаарчада буолан сыйдыбытын бийиги, сабырбыт дьоннор, бары өдүүбүт. Оттон 1942 сыйлааха сир шуура бичүүнүү хайыта хата күл ардаг өнгөнөн, сыйлаа күөх от быкпатар. Дьэ оттон садалаамай дин оройуон үгүс өттө биликтыи дин хоту билигыта, олохтун огдойуута. Дьэ оччолор дин көгүстөр, күөлү онгойо уолуулар, халаан таммах сииги барсыбакка хам хатарыт. Халлаан эмиэ күн сыралданыттан буһуруктуу буспут курдук буола кестөрө. Наһаа да бадалаах этэ таммах, омурдуу! Ардах түһүө дьэтар арааһа, итэҕайбэтэрби даҕаны, таңараа да үгүөх курдуктук.

Онтон, «үчүтэй наар
длах» диэбиттэн, сэри
бүппүтүн, ымайы бул
бутун каниитэн дыл-у
кенон барбыта. Эмиз д
чыгырбас дыйлар-күн
нэр биһигиттэн сочч
лаан-арахсан биэрбэтэ
рэ. Онтон ды 1967 сыд
аахха улахан уу кэлэ
дону-сэргэни үөрдүбүтэ
көтүппүтэ. Чурагчы ар
даа баһын арыях ыал
тара, намыһах сиргэ олох
суйбут төрияталар ыкса
талаан ылбытара да, ба
рыта этэнгэ ааспыта
Айылданы таптааччылар

кусчуттар, андыгыт
маастара табылган,
лаахын бөзөнү мал
һыннаабыттара. Ор
күөл илин өттүтүр э
кутаа күлдүтүрээби
Мин эийэ дыну кы
тэнгэ үөрсөн, сүргэм
төүүлээн «Уйгу бы
уута» диип хоһону
руйбуттаахпын:
Урут кураайы Чурап
Угугун уута дохсуун
Чугаһаппыт быһаччы
Тоғус дьордоост туму
Ыалга санаат да, сат
Ыстаммаккын биллгн
Венециалыы, аллаах т
Бэрдн миһэнэ тыйыт
Вульдоердар атыыр о
Буолан, буору хаспыт
Быһан уугун сүүс то
Быһытынан хаайбыт
Өнг уугун өтөр көрбөт
Чурапчы дьонноро
ууну, этиллибитин ку
дук, уруйдуу-айхалл
көрсүбүттэра. Ол кы
дык да уйгу-быһан уу
этэ, дьыл «түмэгэ с
лон» өнг-тот бөҕө буол
та.

УУГА утаппыт курд
умсугуйар бэйэб
былырыаһынтан Ы
ууга сыйһаммыт тос
уларыйда. «Туох аатта
астыбат ардаа таһа
саккыраата, булан бу
лаата» дииэ уонна ити
нэ мээрэһиһыр ты
лаах-өстөөх абарбыт-с
тарбыт сааһадаар элбөхт
иһиллэр буолан испит
ра. Буолумуна даһаны
сир-уот аал уунан алаа
үлэ-хамнас беҕе атахт
һан, кыстыыр от кыай
оттоммокко, оттоммут
буоллаһына ибили сыта
һан сүөһүгэ абыраллаа
сүмэтин сүтэрэн, сыры
айан барыта харгыстана
олоххо уустуктар үксээ
нэр кыстыгы кыһалда
лаах оһорбута. Онно би
рытыгар буруйдаһа уһу
луччу угут дьыл, сир
уоту сэмсиэ халыйы
уу. Урут ууну кердөөр
бүт онугар, аны уун
холдьоуохха дыны эй
бит да, уу аанчаан бара
аравыах бэйэлээх буолу
до. Онон аны ууга олут
таран эрбөт.

Дэ, онуоха эбии ан
байылыгы улуу ут
Урункубут, — байылыгы
холооттоххо, олох оёо
нууута эбит. Кыһал
тирээтэринэ кийи бары
дьыллалыт. Адамсыйы
кырдаас дьонкор кэ
сэттэлэрингэр байыл
уутта дьыллалыт.

иниблибита. Эсес сорохтор «уу сут» диян тылы туттан аһараллара. Эгэ оройуон салалтата ол кутталы болгомотого ыһбат буолуо дуо—партия райкомун бюрократ аналлах уурвара тахсыбыта, халаан ууттутан көмүскөһүннү түрүккэр комиссия бигэртэтиллибита. Ааспыт 1987 сыллаары угулга эмиз оннук комиссия тэриллэн омунаахтык үлэлэбита. Мин быйылгы комиссия чилиэнэ, Чурапчы сельсоветын исполкомун председателэ Михаил Иннокентьевич Беляры кытта испэстим.

— Бэйилгыт уу үнүлдүчү, баһаам. Мийикке хачан эрэ 90—100 смд ачараа өттүгөр кэлэн ааспыг үнүйсэңэ ийиллэр. Ол мээрэйэ билдирбэт да, Мурун Тяньшаньга таттан собуруу киһи унуохтаах халыаагыта тийиэ аһааһыбыт курдук. Оттон бэйил уу кеннерү кэминээри таһымыттан 2,49 метр үрдэтэ, ол уу халыга дөңсөр үһү. Үөһэги бэйиллэри аһааһытан, оройуон кыккыгөр уу ордук эмискэ суккудунна. Онон өмүтүннээри 250-ча дьыны ылла. Булуус, дьыа да миннэригөр уу кутулдуна. Аһааһаа оһоһо суулдуна, хара муосталар күөрэлэһиллэр. Халаан ордук Комсомольскай уулусса арсаа өттүнөөри аһаллары ыскалатта. Сорохтор гарактарытар автомашиналара, мотоцикллара уута олорон хаалдылар. Сүүрүк одус куустээх: онноовор АДЭС туттуллубут арыы тобовун кутар сүүнэ цистернатын, киһи карааа кыйан кербеттүк элэс гыһнаран иддэ барбыта. Чааһынай аһаларга, төрүттөлөр уопсайдарыгар, сорох икки өтөстөөх дьыаларга сытыһы-һыһыгы таһыста. Онон өрөмүөн, чөлүгөр гүһэри үлэтэ үксэтэ. Ол эрэри киһи-сүһү быйдыаммата, туох да оһоһ тахсыбата. Райно курдук баай-дуол эргин төрүттэтэ эрдэттэн эрчимнээхтик дыһанан туох да хоромньуну таһаарбата.

ФЕОКТИСТ СОФРОНОВ

Комментатор колонкалар

СОБУРУУ КОРЕЯТААБЫ
СОБЫТИЕЛАР

Собуруу Кореяда бы-
лаас Собуруу Кореятаа-
бы киши разведкалыыр
управление директору,
обществода куттал суох
буолуутун сиринлэрин
командующайа генерал-
лейтенант Чон Ду Хван
байылыктаах байыаннай
дабайыахыттар ичин-
ларинер кириэ. Дойду
бүтүннүүтүн үрдүнэн ик-
сэллаах байыаннайы
биллэрининэ, Воден
куораттары армия бей-
тин контуруолугар ылла.
Ханнык бабарар полити-
ческэй үлэ-хамнас бобу-
луна.

Канники күннэргэ Со-
буруу Корея бүтүннүү-
түн үрдүнэн тхэх 13
сылга саанай куустээх
правительствон утары
өрө туруу долгуна түүлү-
бүтэ. Долгуйуу Чондику-
ну, Масаны, Инчхону
уонна атын куораттары
хаппыта. Саанай куус-
тээх манифестация Се-
улга буолбута. Онно уу-
луссаларга 50 тыһын-
чаттан тахса кэни—ВУЗ-
тар студенттара, үрдүкү
кылаастар үөрөнөөччи-
лэрэ тахсыбыттара. Ич-
чуу хамсааһынын рабо-
чайдар, бааһынайдар, ин-
теллигенция представи-
теллэрэ уонна общест-
веннай деятеллэр өйүүд-
лөр. Манифестаннар со-
йуолааһыны тохтотору,
«временнай президент»
Цой Кю Ха отставкара
тахсарын, профсоюзтар
үлэлээбиннэрин кенүл-
дүүрү, цензураны суох
огорору, киши демокра-
тической реформалары
ыытары молуйбуттара.

Норуот долгуйуутун да-
лааһыныттан уолубут
Собуруу Корея байыан-
найдар кымырыктаах со-
йуолааһыны уонна сабы-
та баттааһыны туттан
барбыттара. Маассабай
демонстрациялар кыт-
тылаахтарын утары по-
лицияда көмөлөхө армия
чаастара бырабыллыбыт-
тара. Сеулга байыаннай
былаастар студенттар та-
рикталарын уонунан са-
лайлааччыларын хаайды-
лар. Хайылыга ону тэгэ
Собуруу Кореятаабы оп-

позиция 30-төн тахса ли-
дерлэрэ бырабыллыны-
лар.

Правительствон ута-
ры туруу үгөһүн саана
Вашингтонтан аналлаах
самолетунан холбоһук-
таах американык-собу-
руу корейскэй собиля-
нылыах куустар коман-
дующайдарга Дж. Уитхэм
тэстелинэн Сеулга тен-
нен кэлбита болго. Кини
Америка столицатыгар
ити түөрү хонун ичинэ
Собуруу Корея нэби-
лизиннэстэ маршноточнай
режими утары охсуһуу-
тун үүнэ туруутун хай-
дах тохоттор туһунан
ыйымы ылаары барбыта.

Собуруу Корея нэби-
лизиннэстэ бу өрө туруу-
та адыас бырааба суох
буолууттан, ыарахан
экономическэй бала-
ныаннаттан төрүөттээх.
Дойдуга үгүс сыллар ту-
хары террор сабардыыр,
норуот утары конститу-
ция, драконовскэй со-
куоннар туттулаллар,
коммунистическэй ута-
ры иригириги, байыан-
най ой-санаа быһыныа-
майгыта үгүнээт турар.
Куораттарга үлэтэ суох
буолуу үүнэр. Бааһы-
найдар уонна бытархай
хаһаайыстыбалар даада-
йаллар. Нолуоктар уонна
сиданалар малдын үрдүү
тураллар.

Дыһынээх байыаннай
өрө туруу түмүгөр бы-
лааһы норуот өрө туруу-
тун кырыктаахкы са-
ба баттааһын хайыска-
тын туһунан Сеул ба-
йыаннайдарын уна кы-
наттара былдыата. Ол
эрээри, Собуруу Корея-
таабы событнелер көр-
дөрөллөрүн курдук. Со-
буруу Корея нэбиллиз-
иннэстэ диктаторскэй ре-
жими утары, демократи-
ческэй уонна социальнай
уларьыта тутуулар иһин,
Корея проблемаларын
исоруу күүһүнэн быһаа-
рар иһин охсуһуутун
террор даһаны, сойуола-
һылар даһаны тууйуох-
тара суога.

М. ЯКОВЛЕВ,
ССТА ырытааччыта.

Чааһынай бас биллэ-
сидьар транспорт сред-
ствота саахалга түбөһөн
эбэтэр туох эрэ атын мо-
болтон алдыаннаһыта,
бас билэр киши, киши
суовар дыа-кэргэн со-
куоннай састаах чилинэ
нэ массынаны өрүһү-
йөр даһаллары ылыах-
таах. Саахал, уоруу эбэ-
тэр уорууга холонуу, о.
д. а. хаа бирдин түбөл-
гөлэрэ ГАИ-га хайаан да-
һаны биллэриллэхтээх;
бир суухка иһинэн гос-
страх — инспекциятыгар
сургууна тылабыр оло-
хулуохтаах.

Госстрах инспекциятын
представителэ алдыамыт
транспорт средствотын
көрүөхтээх. Акт тран-
спорт средствотын бас

ЧААҤЫНАЙ ТРАНСПОРГА СТРАХОВОЙ

ЫЙЫТЫҢ—ЭППИЭТТИИБИТ

ТӨЛӨБҮР

билээччи баарыгар (суо-
бар дыа-кэргэн сокуон-
най састаах чилинэ
кыттыылаах) уонна ик-
ки атын киши туоһулаах
оноһуллар. Актада ГАИ,
баһаарынай надзор, тид-
рометеорологическэй су-
лусса, милиция, суут-
сизистийэ органнын
түмүктүүр докумуоннара
холбуу сыһырыллар.

Тахсыбыт нөчөөт кээ-
мэйэ госстрах инспек-
циятын баһаарыллар.
Төлөбүр кээмэйгэр өрө-
мүөннүүр үлэ суумата
холбуу паарыллар. Тран-

спорт средствота уорул-
лубут буоллаһына, төлө-
бүр кээмэйэ, өргөритин
сууматын көрүөтүн ту-
ран, государственнай саста-
наан баһылар, олгон
олох алдыамыт түбэлтэ-
тинер ордубут чаастарын
сыаната көдүүр.

Нөчөөт кээмэйгэр өрө-
һүйүү кэмгэр таһаарыл-
дыбыт хоромньу аһа-
кирсэр. Госстрах инспек-
цията таһаарыллыбыт нө-
чөөт олохчутун төлүүр,
ол эрээри дуосабардаах
сууматтан ордук төлөм-
мөт. Транспорт средство-

та дуосабар болдьоһун
иниһа алдыамыт буол-
лаһына, дуосабар бүтүөр
дирри хаалбыт кэмгэ
суумна тобоһо эрэ дыһ-
нэһүнэн биллэнилэр.

Өскөтө бас билээччи
транспорт средствотын
сорууан алдыаттаһына,
саахал, уоруу, о. д. а.
түбэлтэлэрэ ГАИ-га эбэ-
тэр милицияда биллэри-
лбэтэх буоллахтарына
эбэтэр бу органнынан
ити түбэлтэ кырдыга
дакаастамматтаһына, стра-
ховка төлөмнөт. Саахал
тахсытынын иһин тран-

спорт средствотын бас
билээччи сууттанар буол-
лаһына, эбэтэр транспо-
ры салайар турута суох
итирик эбэтэр рулу ту-
тарын көнүлүүр доку-
муона суох сылдыбыт
буоллаһына төлөбүр эмиз
оноһуллубат.

Билигин сайдыылаах
үйлэ транспорт средства-
та түргэнник элбээн иһэр,
дэи-оһол тахсыта эмиз
үксүүр. Госстрах өнгөтө
ол иһин булгуччу наа-
далаах. Онон транспорт
средстволарын страховка-
лыргытыгар ыгыра-
быт.

И. БАРАШКОВ,
госстрах инспекциятын
начальнига.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

Икки сага
ученый

Сотурутаабыта бийиги
бир дойдулаахтарбыт,
СГУ преподавателлэрэ
А. И. Поисеева уонна
В. И. Синцев наука кан-
дидатын ученай степени-
гар диссертацияларын
сифинилээхтик көмүс-
кастилар.

Адыһына Иннокентьев-
на Горькайдаһы тутуу
институтун бүтэрэн ба-
ран СГУ инженернэй-
техническэй факультеты-
гар үлэһэ аһаммыта. Ки-
ни научнай үлэтин Уһун
Хоту дойду усулуобуйа-
тыгар ирбэ, тог зонаты-
гар промышленнай пред-
приятиялары уунан хаач-
чылыта уонна анали-
зацыйлаһыныта анаата.
Василий Иванович СГУ-
тын бүтэрбитэ уонна үө-
рэммит физико-матема-
тической факультетыгар
үлэһэ хаалларылыһыта
Кини диссертациятын

В. Капсукас аатынай
Вильнюстаабы госуниверси-
тетнай университеткэ
көмүскөтө Элэр ученай
кандидатын үлэтин аа-
та «Математические ос-
новы релятивистского
рассмотрения энергетиче-
ских спектров много-
электронных атомов»
дизин.

В. ПОИСЕЕВ.

Сибээспит
өссө тупсуоҕа

Нуорабана уонна Ма-
ралаайы икки ардыла-
рыгар телефон сага ли-
нията оноһуллар.

Онно П. Г. Афонскэй
салайар 12 киһилээх би-
ригээдэтэ көхтөөхтүк
үлэлээн Нуорабанаттан
Чаачыгыга диэри үс
паара линияны тардан
бүтэрлэ.

Сага линия хайы-
үйэ холбоһон үлэлээ-
эрэр. Кини бүтүннүт
олоххо кириэһинэ оро-

йуон куораты кытта си-
бээһэ биллэрдик тупсуо-
ҕа.

М. ПЛАТОНОВ.

Махтанабыт

Мин алтыс кылааска
үөрнээр. Таныаһынын
наһаа күүскэ испитинэн
кылдьан Хатылы уча-
стковай баһыһатыгар
кирибиппит. Врач Роза-
лия Васильевна Уваро-
вская, фельдшер Валентина
Михайловна Родионова
бийигини кичэйэн көрөн,
кырыһыһын таба бы-
һааран, кыһамныһаах-
тык эмтээн сыһыа үтүө-
дөн дыабытигэр таһаар-
дылар.

Кыһыым билигин үчү-
гэй, үөрнөө сылдьар. Бо-
һом эмиз чөлбөр түстүм.
Ити иһин эмтэммит
баһыһабыт маған ха-
лааттаах ааныаллары-
гар махталбытын биллэ-
рбит.

Е. ДЯЧКОВСКАЯ.

ЫРЫА УОННА ҮҢКҮҮ КОНКУРСУГАР КЫТТЫҢ!

Советскэй композитор-
дар, мелодистар ырыла-
рын уонна үңкүүлэри
пропагандалар, сага
эдэр талааннары арылар,
ырыаны уонна үңкүүнү
толоруу культураны
салгыла үрдөтөр сыла-
лаах ЫВСЛКС райкома
уонна райсовет исполко-
мун культурага отдела
ырыа уонна үңкүү кон-
курсуна ыыталлар.

Конкурска бирдин-

лээн толорооччулар,
дуэттар, триолар, квар-
теттар, ансамбллар, хор-
дар, ВИА-лар, народнай
инструменттар ансамбла-
ра уонна үңкүү коллек-
тивтара кытталлар.

Ырыаһыттар икки
ырыаны (бирдэстэрэ са-
халымы) толоруохтаахтар.
Үңкүү коллективтара
иккигэстэн итэһэ суох
үңкүүнэн кытталлар.

Конкурс бэс ыйын 14

күнүгэр күнүс 2 чаастан
оройуон кишинээри ста-
дионга ыытыллар. Васты-
гынар бэс ыйын 14—15
күннэригэр оройуоннаа-
бы Кулутура дьэстигэр
ыытыллар, концердарга
кыттыахтара.

Кыһыһылаахтарга лау-
реат аата иһэриллэр, ди-
пломнар, ойдобуһуук
бэлэхтэр туттарыллар.
ТЭРИНЭР КОМИССИЯ.

спорт средствотын бас
билээччи сууттанар буол-
лаһына, эбэтэр транспо-
ры салайар турута суох
итирик эбэтэр рулу ту-
тарын көнүлүүр доку-
муона суох сылдыбыт
буоллаһына төлөбүр эмиз
оноһуллубат.

Билигин сайдыылаах
үйлэ транспорт средства-
та түргэнник элбээн иһэр,
дэи-оһол тахсыта эмиз
үксүүр. Госстрах өнгөтө
ол иһин булгуччу наа-
далаах. Онон транспорт
средстволарын страховка-
лыргытыгар ыгыра-
быт.

И. БАРАШКОВ,
госстрах инспекциятын
начальнига.

САҢА КИИНЭЛЭР
КҮҮТЭЛЛЭР

Бу күннэргэ оройуон
экраниларыгар сага ки-
нолор көрдөрүлүөхтөрө.
«В день праздника»
(Мосфильм) өгүнөөх кэ-
тит экраннаах фильм
фашистскэй Германия-
ны Кыһыйы 35 сыллар
аһаммыт. Киингэ фран-
товик, шахтер, биллэ-
пенсционер Гринин (ар-
тист Николай Пастухов)
бейитин элбэх кэргити-
ринини Кыһыйы 35 сы-
ла туолуутун быраһа-
ныһааһына көрсөдөр.
Гринин таптыыр дьах-
тарын, бөһүөлөк бастамы
кырасаабыһыһын парк-
макхер Зинааны (артист-
ка Людмила Зайкина)
чугас дьоннорутар биһи-
риннэрэр олоһун дьаа-
лоох, долгутуулаах тү-
гөннэрин көрүүххүт.

«Побег на рассвете»
(Грузия-фильм) диэн
хартыһа 1905-1907 сыл-
лардааһы революция
кыттыһылаахтарынын сыр-
дык кэриэстэригэр аһа-
мыт. Киингэ норуоттар
көңүлдэрин, тэг быраа-
таһыһаларын уонна бы-
рааттаһыһаларын туһугар
олууту киирээччилэр
хорсун баһыһалара кэл-
сөнэр. Саас-үйэ туһары
хаатыркада уонна элэ-
ге ууруллубут 36 поли-
тической хаайыһылаах-
тары Кутаисси түрмүти-
тэн куоттарыын мүчүр-
гүннээх түгөннэргэ көр-
дөрүллэр.

«Молодая жена» (Мос-
фильм) өгүнөөх кэти
экраниаах киингэ тыа
сирингэр олохтоох сэмэй
Маня кыыс кэргэн би-
рыах буолбут уола Воло-
да армияттан куорат
кыһынын баһыһынаран
кэлэр көрдөрүллэр. Ма-
ня албынныһыһыттан
уолдамсыһан, санаатыгар
өһүн ситиһээрэ 30 саас-
таах оҕодоһо, 5 саастаах
оҕодоһо таптааһат киһи-
тигэр эргэ тахсар. Бу
фильмгэ киинлэр кэни-
ники олохторун, дыһы-
баларын тустарынан көп-
сөнэр.

«Разлука» (Ленфильм)
хартыһаҕа чекистэр
атын дойду кутталлаах
агентын арыһан, сараллаан
туталлара көпсөнэр.

Оскуоланы сага бүтэр-
бит кэрэ сээрэлээх Лена
провинцияттан Москвага
ханнык бабарар сыһы-
нан карьера оноро, ба-
йыһыат олоһу буларта
быа баһаарыһылаах
кэлэр. Кини ити сору-
таах түмүктэммитин
М. Горькай аатынан сту-
дия «Кузнецкий» диэн
киннэтэйтэн билсэнэхти.

Урут оройуон кишинэ
көрөөччүлэрин биһирэ-
биллэрин ыһыт «Опас-
ные друзья» диэн кино-
картина нэбиллэктэр
улахан киноустановка-
рыгар кылгас болдьоххо
көрдөрүлүөҕө.

В. МАКАРОВ,
киносеть методича.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700, Чурапчы с.,
Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-395, отделлар—
21-495, уопсай—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
районна НПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.